

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevareministeriet

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)

Deltagere: Miljø- og fødevareudvalget

Praktik: Onsdag den 6. april 2016, kl. 16.00-17.30,
Christiansborg, S-092

Talens formål: Besvarelse af samrådsspørgsmål AO om
reduktion af luftforureningen i Danmark fra danske kilder.

Kontaktpersoner: Kontorchef Marie Louise Flach de
Neergaard, Departementet, Fødevarer & Forbruger-kontoret.

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevareministeriet

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)

Spørgsmål AO

”Hvad agter regeringen at foretage sig for at reducere luftforureningen i Danmark fra danske kilder og dermed omkostningerne heraf for sundheden, naturen og økonomien, herunder helbredsomkostningerne i Danmark fra dansk landbrug (2,8 mia. kr./år), brændeovne i Danmark (2,5 mia. kr./år) og transporten på de danske veje (1,2 mia. kr./år), samt skaderne som den danske luftforurening påfører udlandet (31 mia. kr./år) jf. årsrapporten fra Det Miljøøkonomiske Råd 1. marts 2016?”

Svar

(Det talte ord gælder)

Tak for spørgsmålet om reduktion af luftforureningen i Danmark fra danske kilder.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)

1. Udviklingen i luftforureningen

Lad mig først starte med at understøtte, at den historiske indsats for at reducere luftforurening og forbedre luftkvalitet er i høj grad en succeshistorie.

Det er lykkedes at reducere forureningen både i Danmark og i EU betragteligt, så luftkvaliteten i Danmark er betydeligt bedre i dag end for 10 eller 20 år siden, og udviklingen fortsætter i en positiv retning.

Alle målinger og opgørelser viser hvert år stadig forbedringer.

Danmark overholder sine forpligtelser til at reducere den grænseoverskridende luftforurening og bortset fra ét forureningsstof på én målestation, kvælstofdioxid (NO₂) på HC Andersens Boulevard, så overholder vi alle EU's grænseværdier for luftforurening.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)

Dette skal sammenlignes med, at flere lande ikke kan overholde EU-kravene: 16 EU-lande overskrider partikelgrænseværdien, 19 overskrider NO₂-grænseværdien, og 14 lande overholder ikke deres 2010-lofter for udledning af luftforurening.

Luftforurening er grænseoverskridende og langtransporteret, så det er afgørende at fremme fælles EU- og international regulering, som reducerer luftforureningen på tværs af grænserne. Problemet kan ikke løses i Danmark alene. Det mest fornuftige er derfor at fokusere på at få ensartede regler, som gælder for alle EU-landene, som effektivt samlet forbedrer luftkvaliteten til gavn for borgerne uden at underminere danske virksomheders konkurrenceevne.

Arbejdet med at nedbringe luftforureningen via EU- og international regulering og håndhævelse vil jeg vende tilbage til, når jeg besvarer det andet samrådsspørgsmål, AP.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

2. Indsatsen i Danmark

I første omgang vil jeg skitsere, hvad regeringen gør for at reducere luftforureningen fra danske kilder.

Vi har en række nationale reguleringer af danske kilder, og lad mig kort gå igennem de centrale kilder, som spørgeren selv nævner i spørgsmål AO: nemlig landbrug, transport og brændeovne.

Brændeovne:

Vi har siden 2008 stillet skærpede emissionskrav til nye brændeovne i Danmark, hvilket har givet en markant miljøgevinst og samtidig medvirket til en stor teknologiudvikling blandt de danske brændeovnsproducenter, som er førende på verdensplan med at fremstille brændeovne med et lavt partikeludslip. Denne styrkeposition åbner nye perspektiver for de danske producenter i de kommende år, idet alle lande i EU fra 2020 skal overholde de krav til partikeludledning, som gælder i Danmark i dag. Emissionskravene til nye brændeovne gælder også for eksisterende

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

brændeovne, der ønskes solgt eller videregivet. På den måde forsvinder de gamle forurenende ovne ud af markedet, når brændeovne udskiftes.

En ny brændeovn udleder i gennemsnit op mod 80 % færre partikler end en gammel ovn fra før 1990. Dertil kommer en væsentligt bedre brændeøkonomi. Derfor er det relevant at fremme udskiftning, for eksempel ved tilskud til skrotning af gamle ovne - en ordning, som regeringen satte i gang sidste år. Det skal ske ad frivillighedens vej og ikke gennem hverken forbud eller afgifter.

Skrotningsordningen for ældre brændeovne er blevet taget godt imod af danskerne, og over 11.000 brændeovnsejere har allerede gjort brug af muligheden. Endvidere har regeringen sammen med bl.a. SF indført en grøn Bolig-Job-ordning, hvor der gives fradrag til at forbedre skorstenen eller skrotte sin brændeovn helt. Dertil kommer løbende kampagner med fokus på gode fyringsvaner og fordele ved at skifte en ældre brændeovn.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

Alt sammen er med til at bidrage til den fortsatte reduktion af forurening med partikler fra brændeovne i Danmark.

Transport:

Transportens forurening reguleres i høj grad i EU og internationalt ved krav til køretøjer, der markedsføres i EU og internationale krav til fx skibsfart, men vi har også national regulering, hvor dette giver mening.

Vi har miljøzonekrav til busser og lastbiler i de fem største byer i Danmark, som effektivt har fremmet brug af partikelfilter på de tunge køretøjer i hele Danmark.

Dieselpersonbiler, der eftermonteres med partikelfilter, undgår en årlig partikelafgift på 1.000 kr.

I forhold til den ene overskridelse af EU's grænseværdi for NO₂, som vi har i København, er der gennemført en målrettet indsats ved at

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

eftermontere rensesystemer på 300 Movia-busser, som kører i centrum af byen. En indsats med bred opbakning i Folketinget (V, K, S, SF og RV).

Landbrug:

I forhold til landbrugets udledning af ammoniak, så er Danmark langt foran de andre EU-lande i forhold til at reducere ammoniak fra husdyrproduktionen.

De løsninger til reduktion af ammoniakfordampning, som vi bruger i Danmark, for eksempel gylleforsuring, bruges slet ikke i vores nabolande. For basale tiltag som forbud imod bredspredning af gylle og overdækning eller flydelag på gylletanke er anvendelsen mere udbredt i Danmark end i andre lande.

Dansk landbrug har således allerede reduceret ammoniak fra husdyrproduktionen langt ud over, hvad andre lande gør. Den seneste emissionsopgørelse for ammoniak viser således,

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

at Danmark har reduceret sine ammoniakemissioner med 18 % fra 2005 til 2014. Til sammenligning har EU-landene i gennemsnit reduceret ammoniakemissionerne med 5 % i samme periode.

Det kan ikke helt afvises, at fødevarer- og landbrugspakken, der blev indgået politisk aftale om lige inden jul, kan medføre en øget emission af ammoniak.

Om det vil være nødvendigt at iværksætte tiltag, vil bl.a. afhænge af udviklingen i husdyrproduktionen frem mod 2020.

Dette gælder i øvrigt også for NO_x, hvor vi holder øje med, om den sænkede NO_x-afgift vil føre til mere NO_x-forurening. Der kommer inden for kort tid en ny fremskrivning af NO_x-udledninger frem imod 2020, som vil give os bedre viden om udviklingen.

Miljøteknologi og eksportfremme:

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevarerudvalget (spm. AO)

Jeg vil samtidig også understrege en anden dimension af den nationale indsats for renere luft, nemlig den miljøteknologiske udvikling.

For at sikre fortsatte reduktioner har vi brug for teknologisk udvikling, som kan bidrage til nye, billigere og mere effektive løsninger. Det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) er derfor centralt for at nedbringe fremtidens luftforurening. Ikke blot i Danmark, men bestemt også i andre lande, når danske virksomheder sælger deres løsninger der.

Danmark skal fortsætte med at udvikle nye teknologier og bruge vores styrkepositioner på eksportmarkederne, og regeringen vil understøtte dette.

For eksempel bliver et strategisk samarbejde på luft med Kina snart iværksat mellem Miljøstyrelsen og de kinesiske miljømyndigheder.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)

3. Den videre danske indsats

Samlet set er det min vurdering, at vi i Danmark har en passende national regulering af luftforurening, som sikrer, at der ikke sker en unfair konkurrencepåvirkning af danske virksomheder, og som sikrer, at miljøreguleringen er til gavn for danskerne – ikke til unødige gene.

Regeringen vil fortsætte denne linje.

Samråd den 6. april i Miljø- og fødevareudvalget (spm. AO)